

Základní informace

Karpaty jsou jedinečnou biosférickou oblastí, tedy oblastí vysoké ekologické hodnoty, důležitou pro zachování biologické rozmanitosti, kde pramení významné řeky, jsou útočištěm mnoha ohrožených druhů rostlin a živočichů, a také nejrozsáhlejší evropskou plochou přirozených lesů. Právě z obavy před narušením křehkého soužití mezi člověkem a přírodou iniciovala v roce 2003 Ukrajina předložení Úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat (Karpatská úmluva), kterou 22.V.2005 v Kyjevě podepsaly všechny „karpatské země“ - tedy Česká republika, Slovensko, Polsko, Ukrajina, Rumunsko, Maďarsko a také Srbsko a Černá Hora. Po ukončení ratifikačního procesu dne 4. ledna 2006 vstoupila úmluva v platnost zatím ve 4 státech - v České republice, na Slovensku, na Ukrajině a v Maďarsku.

Proces politických, ekonomických a legislativních přeměn ve východoevropských zemích se odrazil i v ukrajinském lesnictví. Byl vypracován dlouhodobý dokument „Státní program pro lesy Ukrajiny 2002 – 2015“, určující zásady a záměry státní lesnické politiky pro změněné politické a ekonomické poměry. Program zároveň nově formuloval společenské potřeby ve vztahu k užívání lesů a vytyčil strategické cíle lesnické politiky Ukrajiny v mezinárodním kontextu včetně harmonizace legislativy normativů lesnického resortu s celoevropskými standardy.

V roce 1994 přijal ukrajinský parlament nový lesní zákon (s novelizací v r. 2006), podle kterého zůstala převážná většina lesů ve vlastnictví státu s ohledem na jejich mimořádný význam pro životní prostředí a dlouhou produkční dobu.

Na základě dostupných a ukrajinskou stranou poskytnutých informací lze konstatovat, že lesnickému resortu chybí moderní systém diferencovaného způsobu hospodaření respektující přírodní podmínky.

Horská oblast je využívána především pro lesnictví a extenzivní (ale i intenzivní) maloplošné zemědělství. V oblasti nejsou aktuálně aplikovány žádné nástroje a postupy řešící systematicky (a ve vzájemné souvislosti) trvale udržitelné lesnické a zemědělské hospodaření. Systém lesnického mapování postrádá využití metod DPZ jako významného základního zdroje podpůrných dat pro tyto činnosti.

V současnosti při obhospodařování lesních porostů v ukrajinských Karpatech není aplikován princip trvalé udržitelného hospodaření. Pokud v blízké budoucnosti nedojde k zavedení a dodržování výše zmíněného principu, existuje reálné nebezpečí rozsáhlé exploatace lesních porostů, jejíž důsledkem by mohla být rozsáhlá destrukce lesních půd, což by znamenalo destrukci ekologické stability celé krajiny. Tato skutečnost představuje potenciální riziko ohrožení biologické a ekosystémové rozmanitosti ukrajinských Karpat.

V letech 2005-2007 byl realizován projekt ZRS ČR číslo 134/05-07/Mze/B (Nástroje regionálního a hospodářského lesnického plánování pro Ukrajinu). V rámci tohoto projektu byl zpracován Regionální plán rozvoje lesů pro pilotní území a bylo provedeno rámcové školení ukrajinských specialistů pro seznámení se systémem regionálního plánování a využíváním nástrojů GIS. Na základě výsledku projektu a zejména těchto školení je systém regionálního plánování uplatněn v rámci koncepce lesního hospodářství Ukrajiny s předpokladem implementace do legislativy a praxe lesního hospodářství.

Zdroje vstupních informací:

- legislativní normy (lesní kodex, Státní program pro lesy Ukrajiny 2002 – 2015, zákon o ochraně přírody)
- podpurná data z dálkového průzkumu Země na pilotním území
- výsledky projektu „Nástroje regionálního a lesnického plánování pro Ukrajinu“ – navržená kategorizace lesa a rámcových směrnic hospodaření, GIS data
- lesní hospodářské plány jednotlivých lesních správ spadajících do pilotního území
- dosavadní zpracované dokumenty týkající se krajiny pilotního území – geografie, geomorfologie
- diplomové práce týkající se řešené problematiky v zájmovém území
- informace o historii území a historickém lesnickém a zemědělském využívání

Cíle

1. **Metodika diferencovaného způsobu hospodaření** v závislosti na přírodních podmínkách
2. **Metodika využití DPZ pro lesnické mapování** jako podklad funkčně diferencovaných způsobů hospodaření

Výstupy

- opatření k zajištění vysoké **úrovně ochrany a udržitelného využívání** karpatských horských ekosystémů
- metodiky **mapování přírodních podmínek**
- tvorba **rámcových směrnic hospodaření**
- metodika a technologie **využití dálkového průzkumu Země**
 - objektivního mapování přírodních podmínek
 - geoprostorového plánování diferencovaného hospodaření

Výsledky

1. **Analogová a digitální data**
2. **Kategorie lesa**
3. **Hospodářské soubory**